

CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده 4
القدس 97200
هاتف. 02. 6283555
فاكس. 02. 6276317

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

תאריך: 5.7.2022

בתשובה נא לציין: 117895

במייל

לכבוד
הפרקליטות לעניינים מבצעיים
צה"ל

א.נ.,

הנדון: ■■■■■ א ■■■■■ ת"ז ■■■■■ מחלחול – תלונה על מעשה

אלימות פיזית ומינית של חיילים בעת מעצר של קטין

1. הינדך מתבקש לפעול על פי סמכותך ולפתוח בחקירת תלונתו של ע ■■■■■ א ■■■■■ (להלן: ע ■■■■■) שפרטיו בנדון. עניינה של התלונה בחשד למעשי אלימות והתעללות של חיילים בחסר ישע, קרי אדם בהיותו נתון במשמורת הצבא, ובהיותו קטין בן 17.
2. בשעה 5:00 אור ליום 12.1.2022 הגיעו חיילים אל בית משפחתו של ע ■■■■■ באותו זמן ע ■■■■■ ישן, והתעורר לרעשים שיצרו החיילים בניסיון לפוצץ את דלת הכניסה לביתו. מדובר במעצר יזום שבוצע בשעות הלילה.
3. יתר בני משפחתו התעוררו ואביו פתח את הדלת, עוד לפני שהחיילים פוצצו אותה, כפי שהם נוהגים לעשות ולהסב נזקים רבים לרכוש. עם פתיחת הדלת החיילים הסתערו על האב, וללא כל עילה המצדיקה זאת, אזקו אותו והושיבו אותו מחוץ לביתו על המדרגות ורחוק מבני משפחתו.
4. התנהלות אלימה זו המשיכה גם כלפי אחיותיו של ע ■■■■■ אחותו הגדולה, בת ה-20, ניסתה לתעד את התנהלות החיילים אך הם התנפלו עליה ולקחו ממנה את הטלפון. למראה זה החלו אחיותיו הקטינות של ע ■■■■■ בנות 13 ו-4, לבכות. אז אחד החיילים הרים את הקטנה שביניהן, הושיב אותה על הספה והורה לה לא לזוז, ומנע ממנה להגיע אל אימה.
5. לאחר שהטילו אימה על דיירי הבית וערכו בו חיפוש, החיילים הוציאו את ע ■■■■■ מהבית בעודו אזוק ומכוסה עיניים. הוא נלקח לגייפ צבאי שחיכה להם בחוץ.
6. את ע ■■■■■ הושיבו בגייפ היכן שנמצא הגלגל החילופי. כשהגייפ התחיל לנסוע, התחילו ליידות לעברו אבנים, ועם כל אבן שפגעה בגייפ החיילים נתנו לו מכות עם כת הרובה, המכות הופנו לאזור הגב והכתף.

המוקד מודה למאות האנשים והגופים בישראל ובעולם התומכים בפעילותו. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות.

Founded by Dr. Lotte Salzberger
Registered Association

מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
עמותה רשומה

استه دلوطة زلتسبرغر -
مكتب الشكاوي - جمعية مسجلة

7. בחלוף רבע שעה הגיף נעצר והורידו את ע' אשר הוחזק במקום פתוח במשך זמן קצר. לאחר מכן, שבו החיילים והחזירו אותו לגיף, אף טרם העלאתו, אחד החיילים שנכח בעת המעצר מהבית, סטר לו בחוזקה בפניו ללא כל סיבה או הצדקה.
8. ע' עלה שוב לגיף והושב במקום שבו מוחזק הגלגל החילופי, מקום שאינו נועד לנוסעים, ועל אחת כמה וכמה לא לנוסעים אזוקים ומכוסים עיניים. נסיעתו בתנאים אלה ארכה, להערכתו, כשעה וחצי.
9. בתום הנסיעה ע' הובא לבסיס צבאי, שעל פי תיאוריו אינו אחד ממתקני הכליאה המוכרזים והשייכים לצבא. שם הושב על משטח מעץ במשך כארבע שעות, בעודו חשוף לתנאי מזג האוויר באחת התקופות הקרות בשנה, כשיחד איתו היו מספר חיילים אשר "שמרו" עליו. ע' ביקש שיכניסו אותו למקום חם אך החיילים סירבו.
10. במהלך החזקתו בשטח, ביקש ע' ללכת לשירותים. החיילים לקחו אותו לעשות את צרכיו באוויר הפתוח.
11. לקראת סוף החזקתו בבסיס הצבאי, החיילים החליטו, שוב ללא כל הצדקה ואף ללא כל עילה חוקית לכך, לערוך עליו חיפוש בעירום. חיפוש זה נעשה כשע' היה מכוסה עיניים, ואף התבקש להתכופף, לרדת ולעלות בעודו עירום.
12. החיילים לא הסתפקו במעשה משפיל זה, שלא לצורך, אלא שהפעם בחרו להשתלח בקטין והתחילו לצלם אותו ולצחוק עליו בעודו במעמד משפיל ומבידן זה. אז אחד החיילים, חשף את איבר מינו וקירב אותו לפיו של ע' וברקע נשמעו קולות של צילום, לתיעוד מחזה משפיל ומגונה זה בקטין. ע' הצליח לראות את המתרחש בסביבה הקרובה דרך הכיסוי עיניים וזיהה את קולות הלעג, הצחוקים וקולות המצלמה שתיעדה את המאורע המזוויע הזה.
13. דברים אלה נעשו בניגוד לרצונו של ע', וללא הסכמתו, שמטבע הדברים בנסיבות דן אינה נדרשת בשל היות המעשה המזוויע אסור בתכלית האיסור.
14. האלימות כלפי ע', קטין בן 17, במהלך המעצר, הנסיעה וההחזקה המשפילה בבסיס הצבאי, מעידה על התנהלות קלוקלת של גורמי הצבא כלפי עצור קטין המוחזק במשמורתם, הנתון במצב של חוסר ישע חריף. דברים אלה נאמרים, עוד בטרם התייחסותנו לאירוע החריג והקשה שאירע בבסיס הצבאי.

התופעה הפסולה של צילום עצורים בניגוד להסכמתם

15. אין חולק, כי האלימות כלפי אדם אזוק ומכוסה עיניים, שאינה נשקפת ממנו כל סכנה הוא מעשה חמור, אכזרי ובלתי אנושי, מצד החיילים, כאשר הופך מעשה זה לכדי עינויים כשעסקינן בקטין.

16. אך למקרה זה מספר היבטים המצביעים על תופעות מושרשות בקרב חיילי הצבא אשר חוזרים על עצמם בלא מעט מקרים, ובהיעדר ניסיון רציני מצד המערכת הצבאית למגר תופעות אלו דברים מצערים אלה חוזרים על עצמם.

17. העדר טיפול ראוי בתופעות שכיחות עשוי להוות הוכחה לכך שהתנהלות זו הינה חלק ממדיניות הצבא בפועלה מול התושבים הפלסטינים והקטינים שביניהם, דבר המנוגד לחובות השלטון הצבאי המחזיק בשטחים הכבושים והאמון על שלום התושבים. מדיניות זו חותרת תחת תפקידו של הצבא ומנוגדת למשפט הבינלאומי ההומניטארי ומשפט זכויות האדם הבינלאומי מכוחם שואב את סמכותו ואת הלגיטימציה החוקית לפועלו.

18. אך כעולה מהדברים המתוארים לעיל, לא זו בלבד שהצבא חותר תחת תפקידו באופן שיטתי ופוגע באופן שגרתי בזכויותיהם של התושבים ומתיר לתופעות של פגיעה ואלימות נגד קטינים להתרחש ללא דין וחשבון, במקרה דנן החיילים שעצרו ושמרו על ע[ ] הרחיקו לכת, וביצעו עבירות חמורות בקטין.

19. ראשית, נבקש לשוב ולהתייחס לתופעה החמורה והמבישה של צילום עצורים פלסטינים על ידי החיילים בעת המעצר. מדובר בתופעה ידועה ואף בעבר נשלחו אליכם ולגורמים מטעמכם פניות בעניין, אך נראה שמאז לא נעשה די על מנת להפסיק התעללות זו, וזאת באופן המעיד כאלף עדים על איכות ורמת הטיפול בפניות מסוג זה, ועל "המשקל" הניתן לפגיעה חמורה בזכויות עצורים פלסטינים.

20. צילומים של עצורים על ידי חיילים בטלפונים הפרטיים, מהווה הפרה בוטה וחמורה של זכויותיו הבסיסיות של העצור לכבוד ולפרטיות. יש במעשים אלה משום עבירה על החוק וחריגה בוטה מהתפקיד ומסמכויות המעצר הנתונות לחיילי הצבא.

21. מעשים אלה הם בלתי מוסריים ובלתי חוקיים, ומהווים הפרה בוטה של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הקובע את ההגנה והשמירה על כבודו, חירותו וגופו של אדם באשר הוא אדם מפני פגיעה. אין במעצרו של אדם כדי להוות דבר המצדיק את השפלתו והפגיעה בזכותו לפרטיות. דברים אלה מקבלים משנה תוקף כשעסקינן בקטין, אשר ההגנה עליו מפני פגיעה בזכויות היסוד שלו הינה קריטית בעת מעצרו והוצאתו בכוח מתחת משמורת הוריו.

התעללות מינית בחסר ישע, העולה כדי יחס בלתי אנושי ומשפיל

22. ואם לא היה די בכך, החיילים ש"שמרו" על ע[ ], החליטו אחרי שעות ארוכות מהמעצר כי ברצונם לערוך עליו חיפוש בעירום בלי שעלה כל חשד שהוא מחזיק בחפץ אסור, וזאת במהלך היממה שלאחר המעצר. מעשה זה מהווה הפרה בוטה של סעיף 68 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה ושומרון)(מס' 1651), תש"ע-2009.

23. אך נראה שחיפוש זה נעשה למטרה אחרת, ולא בעקבות חשד כלשהו בגין החזקת חפץ אסור. בעודו ע' עירום, אחד החיילים אשר "שמרו" עליו שלף טלפון והתחיל לצלם אותו בעוד נדרש ע' להתכופף, לעלות ולרדת. למחזה מזוויע זה הצטרף חייל נוסף אשר חשף את איבר מינו וקירב אותו לפיו של ע'. גם מעשה מחריד זה צולם. החיילים עשו שימוש בסמכותם שלא כדין על מנת לפגוע בקטין באופן הפוגע בכבודו ובזכותו לפרטיות בנסיבות מחמירות.
24. אין מדובר אך במעשים שאינם עולים בקנה אחד עם סמכויות ונהלי המעצר בלבד, אלא בניצול של ממש של סמכויות אלו למטרות פסולות של ביצוע עבירות ברמה של מעשה מגונה והתעללות בקטין.
25. מעשים אלה מהווים בין היתר מעשים העולים לכדי עבירת התעללות המנויה בסעיף 65(א) לחוק השיפוט הצבאי, תוך חריגה של אותם חיילים מסמכותם ואף ניצולה לרעה בהתאם לסעיף 68 לאותו חוק.
26. מעשים קשים אלה עונים להגדרת העבירה של מעשה מגונה לפי סעיף 348 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ולעבירת ההתעללות בחסר ישע לפי סעיף 368 לאותו חוק. כמו כן, עצם מעשה הצילום של קטין שלא בהסכמתו ואף בעודו עירום, מהווה הפרה בוטה של חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981, בהתאם לסעיף 5.
27. המקרה של ע' הוא מקרה קשה ומחריד, אך מחרידה יותר הידיעה כי תלונות מסוג זה חוזרות על עצמן, ובשנים האחרונות מתקבלות עשרות עדויות על אלימות של חיילים, כשאלה הם דפוסי ההתנהגות האלימה החוזרים על עצמם בעדויות של קטינים ובגירים כאחד. על אף השכיחות של המקרים, המקרה של ע' הוא מזעזע במיוחד, ומחייב חקירה נמרצת על מנת להגיע לחקר האמת ולהעמדת האחראים על כך לדין.
28. שכיחות המקרים המצביעים על יחס בלתי אנושי אכזרי ומשפיל כלפי עצורים במהלך החזקתם במשמורת הצבא, בווריאציות כאלה ואחרות, מהווים הפרת הדין הצבאי והאמנה נגד עינויים, ידועה ומוכרת. כעולה מן התלונות בטיפולנו, גם אם קיימים (האם אכן קיימים?) נהלים ברורים ומחייבים מותאמים לנסיבות המעצר של התושבים הפלסטינים בידי חיילי הצבא, המציאות מראה שאלה בחזקת אות מתה בקרב ציבור לא מבוטל של חיילים ומפקדים.
29. לא נחדש דבר בקביעה, שבמערכה על מיגור התופעה של אלימות והתעללות חיילים במהלך מעצר תושבים פלסטיניים, ובעיקר מעצרים של קטינים, התנהגות ראויה של גורמי הפיקוד והחיילים ככלל במתקני המעצר למיניהם, ולרבות עיגון פקודות והוראות בנוהל מחייב, היא קריטית. לשם חשיפת הכשלים והעשייה לתיקונם מתחייבת חקירה בשקידה ראויה.

30. אשר על כן, הנכם מתבקשים לפעול בשקידה ראויה למיגור "תרבות המעצרים" שפשטה בקרב הצבא, ולקיים חקירה עניינית ונחושה בתלונה, המהווה מופע נוסף וקיצוני של תרבות קלוקלת זו, ולהביא את החיילים העבריינים לדין.

31. אודה על טיפול ענייני וממצה בתלונה זו ועדכוני בדבר פתיחת החקירה ובדבר תוצאותיה.

בכבוד רב,
נדיה דקה, עו"ד

לוט:
יפוי כוח